

Inatsisartunut ilaasortaq
Karen Marie Kyed Frederiksen
Demokraatit

17-11-2025
Sags nr. 2025 - 24007
Akt. id. 25976745

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

§ 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 197_2025-mut Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit sunngiffimmi sulisarnerannut tunngatillugu akissuteqaat.

Asasara Karen Marie Kyed Frederiksen.

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit sunngiffimmi sulisarnerat pillugu apeqquteqarputit. Apeqqutitit uannut akisassanngorlugit innersuunneqarput. Apeqqutit ataani allaqqinneqarput, akissutaannik malitseqartillugit.

1. Suut suliniutit Naalakkersuisut aallartisarussuppaat inuusuttut 18-nit inorlugit ukiullit sunngiffimminni sulilernissaat pisariillisarniarlugu?

Akissut:

Naalakkersuisut naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissutaanni "Ataatsimoorfigaarput Kalaallit Nunaat toqqissisimanartoq kiffaanngissusilik siuariartortorlu. Demokraatit – Inuit Ataqtigii – Siumut – Atassut akornanni naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissut", qupperneq 5-mi ima allaqqavoq:

"Meeqqat inuusuttullu sunngiffimminni ajornannginnerusumik suliffeqalersinnaalernissaat naalakkersuisooqatigiit sulissutiginiarpaat, tamannami meeqqat inuusuttullu inuunerminni kingusinnerusukkut suliffeqarnermut isernissamut piareersarnermut tunngatillugu alloriarnertut pingaartut isigaarput."

Naalakkersuisut sulissutigaat Naalakkersuisut Suliffeqarnermut periusissiassaanni inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut sunngiffimmi sulilernissamut ajornannginnerusunngortitsinissaq anguniarlugu suliniutissanik siunnersuuteqarnissaq.

1.a Inuusuttut amerlanerusut sunngiffimminni suliffissaannik pilersitsiniarlutik Naalakkersuisut inuussutissarsiortut kommunillu qanoq suleqatiginiarpaat?

Akissut:

Naalakkersuisooqatigiinnermut isumaqatigiissut tunngavigalugu naalakkersuisooqarfik sulinissamut tunngavissamik suliaqarpoq, aamma naalakkersuisooqatigiinnermut isumaqatigiissummiit issuakkamut qulaani taaneqartumut attuumassuteqartillugu immikkoortoq tulluuttoq suliarineqartussatut allassimavoq: "Meeqqat inuusuttullu suliffiat siulleq pillugu nassuiaaneq, aamma meeqqat inuusuttullu sulisarnerisa qanoq pingaaruteqatiginera pillugu paasisutissat, Naalakkersuisut Suliffissanut Isertarfianni siammarterneqassaaq.

Naalakkersuisut suliffissanut isertarfiat aqutigalugu sunngiffimmi suliffissanik ujaasineq pisinnaasariaqarpoq. Meeqqat inuusuttullu sunngiffimmi sulisarnerinut sinaakkutit pillugit inuusutissarsiorluni paasisutissiilluni attaveqarnermik suliniuteqartoqartariaqarpoq "

Naalakkersuisut isumaqarput, sammisaq pingaaruteqartoq. Sammisag Naalakkersuisut suliffeqarnermi naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu isumasioqatigiissitsineranni 27. aamma 28. oktober 2025-mi qaqilerneqarpoq, isumasioqatigiinnermilu tassani inuusutissarsiorluni kommuniniillu peqataasoqarluni. Isumasioqatigiinnermi inassuteqaatit, paasisutissallu tunniunneqartut Naalakkersuisut sulisoqarnermut periusissiasaannut akuulersillugit suliarineqarumaarput.

1.b Inuusuttut sunngiffimminni sulisinnaanerannik nuna tamakkerlugu nukittorsaataasinnaasunik siunnersuutininik tigussaasunik Naalakkersuisut qaqugu saqqummiinissartik naatsorsuutigaat?

Akissut:

Piffissap ingerlanerani Naalakkersuisut tungaanniit Nunatsinni sunngiffimmi suliffissanut periarfissat takussaanerunissaat pillugit suliniuteqartoqartarpoq. Assersuutigalugu Pilersitsiviit pillugit suliap tunuliaqutaanni tamanna takuneqarsinnaavoq, nalunaarusiami: *"Atuarfinnik nioqutissiormut assingusumik ingerlaasilinnik pilersitsisinnaaneq pillugu Naalakkersuisunut inassuteqaatit"* (2023, qupp. 34-35) ima allaqqasoqarpoq:

"Ilinnialernissamut aqutissap oqinnerulersinnissaanut tunngatillugu sunngiffimmi suliffeqarnerup naleqarnera. Taamaalluni inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit suliffeqarnerat (assersuutigalugu pisiniarfeqarfiit, imlt. isumassuinerup iluanni) piginnaaneqalersitsisumik ilinniarnissamut akornutaasariaqanngilaq. Ilinniarnarup saniatigut sunngiffimmi suliffeqarnerup kingusinnerusuklut suliffeqalernissaq ajornannginnerulersissinnaavaa. Nunani allani, assersuutigalugu nunani avannarlerni oqaaseq First Jobs atorneqarpoq, tassani suliffeqarnermik suliaqartuusunit assigiinngitsuneersunit suliffiit sorliit, inuunermi siullersaasumik suliffiqeqarnissamut pitsaasuunersut, eqqartorlugu nassuiaaserneqartarpoq. Tamatumani suliffeqarnermi soqutigisaqartut assigiinngitsut First Jobsit qanoq ilisarnaateqassanersut, inuusuttuaqqallu suliffeqarnermi aallartissinnaanissaannut qanoq ikiorneqarsinnaaneri oqallisigisarpaat. Ilaatigut nunat ilaasa, inuusuttuaqqanik sulisussarsinerminni, sullivimmi misilittagaqarnerusumik siunnersorteqartitsinissaq neqeroorutigisarpaat.

Tamatuma saniatigut inuunermi suliffeqarnikkut ingerlaneranut tunngasunik ilisimatusarnerup takutippaa, inuusuttut siusissuklut suliffeqalartartut, taakkua ilinnialernissaat suliffeqarnermullu attaveqartuaannarnissaat, ilimanaateqarnerulertartoq.

Inassutigineqarpoq suliffeqarnermut tunngasunik soqutigisaqatigiinnik assigiinngitsuneersunik inuttalinnik netværkimik Kalaallit Nunaanni pilersitsisoqassasoq. Netværki taanna soorlu sulisartut peqatigiiffiit, sulisitsisunit, NGO-nilu suliniaqatigiiffinniit, pisortanilu oqartussaneersuniit soorlu kommunineersunik peqataaffiqeqarsinnaaassaq. Taakkua First job-imi periarfissat oqallisigisinnaavaat aammalu suliffiit soorliit inuusuttut suliffeqalernissaannik kajungilersitsinissamut pitsaasuunersut toqqartorsinnaallugit. Tamatumunnga tunngatillugu kommunini Majoriami misilittakkat, inuusuttut suliffimmik misiliitsisarnerinut tunngasut, iluaqutigineqarsinnaapput. Misilittakkani taakkunani takuneqarsinnaammat suliffeqarnerup tungaatigut immikkoortut sorliit inuusuttuaqqanut siullermeersumik sulilersussanut piukkunnarnerunersut."

Naalakkersuisut Nuummi suliffeqarnermi naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu isumasioqatigiissitsineranni 27. aamma 28. oktober 2025-mi sammisaq Suliffik Siulleq saqqummiunneqarpoq. Nuna tamakkerlugu peqataasoqarpoq, inuusutissarsiorluni, Majoriami Qitiusumik Ingerlatsivinniit, inuusutissarsiorluni ilinniarninniit aamma Ilinniartitaaneranut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit suliamut paasisimasalinnik peqataasoqarluni. Saqqummiussaq taanna

matumunnga akissummut ilanngussatut ilaliunneqarpoq, tassani saqqummiussinnermi ilaatigut OECD'p piffissami sivisuumi sumiiffinni 47-ni ilisimatusarneranit inernerit saqqummiunneqarput, inuit inuunermi sissusissumi sunngiffimmik suliffittaartut imaluunniit kattuffinni kajumissutsiminnik sulisut, taakkuusartut aamma inuunermi kingusinnerusukku iluatsilluartartut. Isumasioqatigiinnermi sammisap Suliffiup Siulliup saqqummiunneqarneranut siunertaat arlaliupput. Ilaatigut taaguutip Suliffiup Siulliup suuneranik qanorlu paasineqartarneranik nassuiaaneq, ilaatigut Suliffiup Siulliup inunntu ataasiakkaanut sunniutai pillugit ilisimasat siammarternissaat ilaatigullu nunat allat Suliffik Siullermut atatillugu sammisaqartarnerannit misilittagaannik ataatsimiinnermi peqataasunut isumassarsioritsinissaq. Siunertaavoq soqutigisaqatigiit najukkaminni, Suliffik Siulleq pillugu ilisimasanik takussaanerulersitsinissaannut atatillugu, sammisassanik aallartitsinissaannut peqataasinnaasut, taamaallinilu inuusuttut suliffinnut periarfissaat innuttaasuni takussaanerulersitseqataallutik.

2. Piffissaq suliffiusumut, ukiunut aamma akuersissutitut maleruagassat inuusuttut sunngiffimmi suliffeqarnissamut periarfissaannut sutigut sunniuteqarnerisut Naalakkersuisut qanoq nalilerpaat?

Akissut:

Inuusuttut sulinerat pillugu inatsisitigut sinaakkutit tassaapput **Kalaallit Nunaanni sulinnermi avatangiisit pillugit inatsit**, Ataatsimoortunngortitaq nr. 1048, 26 oktober 2005-imeersoq. **Ataatsimuunngortitami pineqarput**

- 1) Inatsimmik nalunaarut nr. 1048, 26 oktober 2005-imeersoq
- 2) Inatsit nr. 1382, 23 december 2012-imeersoq
- 3) Inatsit nr. 461, 15. maj 2017-imeersoq.

Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nakkutilliinnermut suliassat isumagisarai. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik Danmarkimi Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmu ilaavoq, Suliffeqarnermut Ministereqarfimmu atalluni. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni sullivinnik avatangiisinut suliassaqaarfik tamakkiisumik Kalaallit Nunaanni tiguneqanngilaq. Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nittartagaani imak allassimasoqarpoq:

Kalaallit Nunaanni sulinnermi avatangiisit pillugit inatsimmik nalunaarut Beskæftigelsesministeriap inatsisaanut nalunaarut nr. 1048, 26. oktober 2005-imeersoq kingusinnerusukku allannguiffigineqartoq – akuerisaasumik ataatsimut allaqqitaanngitsoq. Tassani inuusuttut pillugit kapitaleqarpoq, Kapitali 9 – Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup nittartagaani allaqqavoq: **"Inuusuttut sulinerat. Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit sullivimmi avatangiisit pillugit Inatsisip ataaniupput, soorlu kikkut tamarmik atorfeqartut. Saniatigut immikkut maleruagassaqarpoq inuusuttunut 18-iliinikuunngitsunut, tamanna inuusuttut Kalaallit Nunaanni sulinerat pillugu nalunaarummi allaaserineqarpoq. Iltersuineq. Sulisitsisutut inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik sulisoqarnermi immikkut itumik sukumiisumik iltersuinissamut pisussaaffeqarput."**

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfik ilanngullugu allappoq:

"Ilinniartitaaneq aamma sungiusartitaaneq

Sulisitsisutut immikkut akisussaaffeqarput inuusuttunik 18-it inorlugit ukiulinnik sulisoqartitsinnermi sungiusarluartitsinissamut.

Taamaattumik sulliviup isumagissavaa inuusuttup sungiusarluarneqarlunilu iltersorluarneqarnissaa, iltersorneqarneralu ingerlaartuartaavaa. Ajutoornerit amerlasuut, sulilernerup aallartilaarnerani pisarput, taamaattumillu pingaarpoq inuusuttup sungiusarluarneqarnissaat ilisaritinneqarnissaallu, suliassanik isumannaallisaatinik maleruagassanillu.

Sulisitsisoq naliliisussaavoq, inuusuttut sillimaniarnikkut peqqinnissakkullu isumannaalluinnartumik suliassaq suliarsinnaaneraat. Inuusuttup nakkutigilluarneqarnissaa inummik 18-ileereersumik suliaanillu ilisimannittumik

isumannaarneqassaaq. Taamaattumik isumatsialaasinnaavoq inuusuttoq misilittagaqarnerusumik ataatsimoortinneqaassappat."

Qulaani taasami allassimavoq Kalaallit Nunaanni Sullivinnik Nakkutilliisoqarfimmut eqqortuunissamik malinninnissamut tunngavimmi inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit aamma mianerineqassasut. Tamatuma saniatigut sulisitsisut inuusuttunik sulisoqartillutik sukumiisumik ilinniartitsisarnissaat eqqumaffigineqarpoq. Inatsisitigut sinaakkutit periarfissiipput sulisitsisut inuusuttunut sulisunut mentoreqartitsisarsinnaanerannik.

Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup suliffinnut sullivinnik avatangiisit pillugit ilinniartitaanermik neqeroorutaa inuusuttunut 18-it inorlugit ukiulinnut sulisunut ilinniartitsinermik imaqarpoq. Taamaattumik Naalakkersuisut isumaqarput, inuusuttut 18-it inorlugit ukiulinnik atorfeqartitsinermi pissutsinut tunngatillugu ilisimasanik siammarterineq annertuumik suliniutigineqartoq.

3. Naalakkersuisut oqaluuserisamut soqutiginaatilinnik allanik paasissutissiisinnaanerlutik?

Akissut:

Sulinermi avatangiisit pillugit inatsisit suli Nunatsinnit tiguneqannginnera innuttaasunut, sulisitsisunut kiisalu inuussutissarsiornermut unammilligassaasinnaavoq. Naak Kalaallit Nunaanni sulinermi avatangiisit pillugit inatsisit ataatsimoortunngortinneqarlutik nalunaarutigineqaraluartut, Danmarkimi oqartussat eqqortuunissamik malinninnissamut tunngavinnik aallaaviatigut akuersisartuupput pitsaassusiliisarlutillu. Imminermini tamanna unammilligassaasinnaavoq, Danmarkimi inatsisiliorneq nunamut tulluarsagaammat, ilaatigut nunami innuttaasut agguataarnerat, nunap immikkoortuini aaqquissuussaaneq, attaveqaasersuutit, piorsarsimassutsit kiisalu ilisimatusarnikkut ileqqut, aamma Sulinermi Avatangiisit pillugit oqallinnermi tamat oqartussaaneranni ileqqut ilaatinneqarlutik. Naalakkersuisut eqqumaffigaat Nunatsinni sulinermi avatangiisinut pissutsit, najukkami pissutsinut assigiinngitsunut naleqqussarnerunissaat anguniarlugu erseqqinnerusumik oqallisiginissaat amigaataasoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Aqqaluaq B. Egede